

Enw'r Ymgeisydd	Rhif y Ganolfan	Rhif yr Ymgeisydd

CYD-BWYLLGOR ADDYSG CYMRU
Tystysgrif Addysg Gyffredinol
Uwch Gyfrannol/Uwch

WELSH JOINT EDUCATION COMMITTEE
General Certificate of Education
Advanced Subsidiary/Advanced

342/51

CYFRIFIADURO CP2

Y CYFRIFIADUR, DATA A CHYMWYSIADAU

A.M. DYDD MAWRTH, 22 Mai 2007

(1½ awr)

I'r Arholwr yn unig		
Cwestiwn	Uchafswm marciau	Marc a ddyfarnwyd
1	4	
2	4	
3	6	
4	4	
5	9	
6	3	
7	8	
8	4	
9	7	
10	11	
Cyfanswm	60	

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Atebwch **bob** cwestiwn.

Dylid ysgrifennu'r atebion yn y manau a ddarperir. Os na fydd digon o le ar gyfer eich ateb, defnyddiwch y dudalen 'Parhad yn unig' yng nghefn y llyfr, gan gofio cynnwys rhif y cwestiwn priodol.

Rhoddir y marciau sydd ar gael am gwestiynau neu rannau o gwestiynau mewn cromfachau [ ]. Cynghorir chi i rannu eich amser yn unol â hynny. Cyfanswm y marciau sydd ar gael yw 60.

Atgoffir chi bod angen cyfathrebu ysgrifenedig da a chyflwyniad trefnus yn eich atebion.

1. (a) Mae athrawes yn defnyddio prosesydd geiriau i gynhyrchu cardiau gyda darlun ar un ochr a thestun mawr ar yr ochr arall sy'n disgrifio'r darlun.
Disgrifiwch **ddwy** nodwedd o becyn prosesu geiriau a fyddai'n **hanfodol** ar gyfer cynhyrchu'r cardiau hyn. [2]

Nodwedd 1 .....

.....

Nodwedd 2 .....

.....

- (b) Mae'r athrawes hefyd yn defnyddio'r daenlen isod i reoli gwariant ei hystafell ddosbarth.

	A	B	C
1			
2	<i>Gwariant hyd yn hyn</i>	<i>Swm</i>	
3			
4	Llungopïo	£125.00	
5	Posterï	£39.00	
6	Papur ysgrifennu	£130.00	
7	Llyfrau	£250.00	
8	Amrywiol	£50.00	
9	CYFANSWM GWARIANT HYD YN HYN		
10			
11	CYLLIDEB AR GAEL AM Y FLWYDDYN	£1000.00	
12			
13	SWM SY'N DAL I FOD AR GAEL		
14			
15	GORWARIANT AM Y FLWYDDYN IE/NA		

- (i) Ysgrifennwch y fformiwla y dylid ei chynnwys yng nghell **B9** i gyfrifo cyfanswm y gwariant hyd yn hyn a'r fformiwla y dylid ei chynnwys yng nghell **B13** i gyfrifo'r swm sy'n dal i fod ar gael. [1]

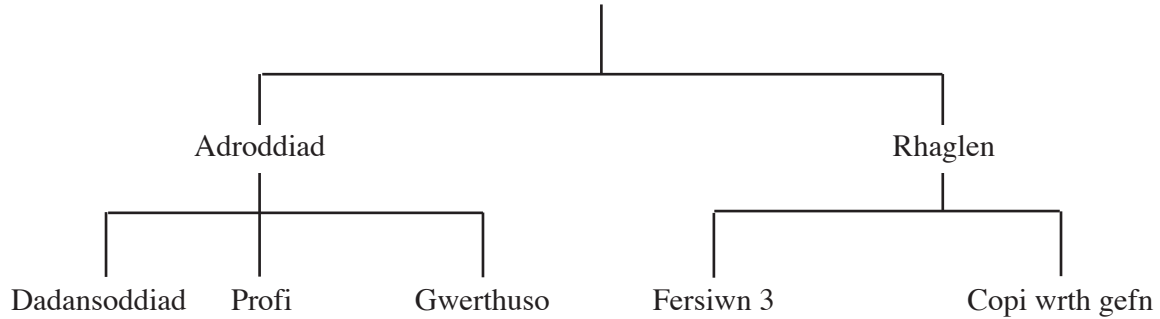
Cell B9: .....

Cell B13: .....

- (ii) Ysgrifennwch y fformiwla y dylid ei chynnwys yng nghell **B15** i ddangos 'IE' neu 'NA' gan ddibynnu a oes gorwario wedi digwydd neu beidio. [1]

.....

2. (a) Mae myfyriwr cyfrifiaduro wedi trefnu storio ei ffeiliau ar ddisg caled, fel y dangosir yn y diagram isod.

- (i) Pa enw a roddir ar y math hwn o strwythur ffeiliau? [1]
- .....
- (ii) Eglurwch pam mae hyn yn ffordd synhwyrol o drefnu storio ffeiliau. [1]
- .....
- .....
- (b) Un *nodwedd* a all fod gan ffeil yw *darllen yn unig*; nodwch **un** nodwedd arall a all fod gan ffeil. [1]
- .....
- (c) Mae gyriannau disg yn defnyddio *blociau* wrth drosglwyddo data i ddisg ac o ddisg. Beth yw *bloc*? [1]
- .....
- .....

3. (a) Eglurwch y gwahaniaeth rhwng *dilysu* data (*data validation*) a *gwireddu* data (*data verification*). [2]

.....

.....

.....

.....

.....

- (b) Caiff gwiriadau dilysu a gwireddu eu gwneud ar ddata sy'n cael eu mewnbynnu i gronfa ddata mewn siop rhentu fideos. Un eitem o ddata sydd i'w mewnbynnu yw:

- *nifer y ffilmiau mewn stoc*

Disgrifiwch wiriad **dilysu** addas y gellid ei wneud ar *nifer y ffilmiau mewn stoc*, a rhowch enghraifft o ddata **annilys** y byddai'r gwiriad **dilysu** hwn yn ei ddarganfod. [2]

Disgrifiad o'r gwiriad **dilysu** .....

.....

.....

Enghraifft o ddata **annilys** .....

- (c) Mae gweithwyr yn y siop yn logio i mewn gan ddefnyddio cyfrinair. Caiff cyfrineiriau gweithwyr eu newid yn gyson. Disgrifiwch wiriad **gwireddu** addas y dylid ei wneud pan fydd gweithiwr yn newid ei gyfrinair. [2]

Disgrifiad o'r gwiriad **gwireddu** .....

.....

.....

Disgrifiwch beth sy'n digwydd os bydd y **gwireddu** yn methu .....

.....

.....

4. Mae gan weinydd ffeiliau busnes bach ddisg caled mawr y mae angen gwneud copi wrth gefn ohono.

(i) Enwch ddyfais storio eilaidd a fyddai'n addas i wneud copi wrth gefn o ddisg caled mawr. Disgrifiwch strategaeth addas ar gyfer gwneud copi wrth gefn o'r data hyn. [2]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ii) Disgrifiwch sut y dylid storio'r ddyfais storio eilaidd a sut y gellir defnyddio'r ddyfais hon wedyn i adfer y data ar ôl i dân ddinistrio'r gweinydd yn llwyr. [2]

.....

.....

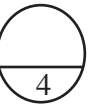
.....

.....

.....

.....

.....

5. (a) Gan ddefnyddio enghraifft ym **mhob** achos, eglurwch ystyr y termau canlynol: [6]

Maes .....

Enghraifft .....

.....

Cofnod .....

Enghraifft .....

.....

Ffeil .....

Enghraifft .....

.....

.....

.....

(b) Eglurwch sut y caiff cofnod ei ychwanegu at:

(i) ffeil gyfresol; [1]

.....

.....

(ii) ffeil ddilyniannol. [2]

.....

.....

.....

.....

.....

6. (a) Gan ddefnyddio enghraifft addas, eglurwch y term cyfrifiadurol *did* (*bit*). [1]

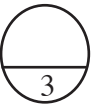
.....
.....

(b) Gan ddefnyddio enghraifft addas, eglurwch y term cyfrifiadurol *beit* (*byte*). [1]

.....
.....

(c) Eglurwch y term cyfrifiadurol *gair*. [1]

.....
.....

7. (a) Disgrifiwch **dair** enghraifft o sut mae system weithredu'n rheoli adnoddau. [3]

Enghraifft 1 .....

.....
.....

Enghraifft 2 .....

.....
.....

Enghraifft 3 .....

.....
.....

(b) (i) Eglurwch sut y caiff *sbwlio (spooling)* ei wneud ar gyfrifiadur pan fydd angen argraffu sawl dogfen. [2]

.....
.....
.....
.....

(ii) Disgrifiwch fantais *sbwlio* i'r defnyddiwr. [1]

.....
.....

(c) Eglurwch y term *tafell amser (time slice)* pan gaiff ei ddefnyddio mewn system weithredu amldefnyddiwr (*multi-user*). [2]

.....
.....
.....
.....

8. Mae rhai dyfeisiau llaw yn defnyddio gorchmynion mewnbwn llais i weithredu'r ddyfais.

(i) Pam mae mewnbwn llais yn ddull addas o fewnbynnu? [1]

.....

.....

.....

(ii) Disgrifiwch **ddwy** sefyllfa lle na fydd gorchmynion, efallai, yn cael eu hadnabod gan y ddyfais. [2]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(iii) Sut gellir gweithredu'r ddyfais pan na fydd y mewnbwn llais yn adnabod gorchymyn? [1]

.....

.....

.....

9. Mae cyngor lleol yn storio data ar drigolion. Mae'r data'n cynnwys enwau, cyfeiriadau a gwerth eu tai. Mae gweithwyr yn cyrchu system gyfrifiadurol y cyngor gan ddefnyddio enwau defnyddwyr a chyfrineiriau ac maen nhw'n gallu cyrchu data'r trigolion.

(a) Mae'r cyngor yn amau bod rhai o'r staff yn elwa'n anghyfreithlon trwy allu cyrchu data trigolion.

(i) Disgrifiwch sut y gallai gweithiwr cyngor elwa'n anghyfreithlon trwy allu cyrchu data'r trigolion. [1]

.....

.....

(ii) Mae disgwyl i bob gweithiwr gydymffurfio â chod ymddygiad y cyngor. Eglurwch sut gall y cod ymddygiad hwn leihau gweithgaredd anghyfreithlon o'r fath. [1]

.....

.....

(iii) Ar wahân i gyfrineiriau a chod ymddygiad, disgrifiwch **ddau** fesur arall y gallai'r cyngor eu gweithredu i geisio rhwystro gweithwyr rhag cymryd rhan mewn gweithgareddau anghyfreithlon o'r fath. [2]

.....

.....

.....

.....

(b) Mae'r cyngor yn cydymffurfio â'r Ddeddf Gwarchod Ddata trwy sicrhau ei fod yn cael data trigolion yn gyfreithlon, a'i fod yn cadw'r data'n ddiogel ac nid am fwy o amser nag sy'n angenrheidiol. Disgrifiwch **dair** ffordd arall y mae'n rhaid i'r cyngor weithredu er mwyn cydymffurfio â'r Ddeddf Gwarchod Data. [3]

.....

.....

.....

.....

.....

Area with horizontal dotted lines for writing.

I3

C8

Cyf11

